

GÖRSEL SANATLAR ÖĞRETMEN ADAYLARININ KİTAP OKUMA ALİŞKANLIKLARI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

A STUDY ON READING HABITS OF PROSPECTIVE ART TEACHERS

Raif KALYONCU¹

Öz

Bu çalışmanın amacı, Görsel sanatlar Öğretmen adaylarının cinsiyet, sınıf düzeyi ve kişilik özelliklerine göre okuma alışkanlıklarını ve tutumlarını belirlemeye çalışmaktır. Araştırmanın çalışma grubunu; Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda öğrenim gören örgün ve ikinci öğretimden; 29'u birinci, 45'i ikinci, 59'u üçüncü ve 46'sı dördüncü sınıf olmak üzere toplam 179 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının 116'sı kız, 63'ü ise erkek öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler doğrultusunda; kız öğrencilerin okuma alışkanlıklarının erkek öğrencilere oranla daha yüksek olduğu tespit edilirken, sınıf düzeylerine göre ise anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığı ile kişilik özellikleri arasında sıfatlara dayalı kişilik testinin alt boyutlarına göre yapılan analizde ise duygusal dengesizlik boyutunda anlamlı bir ilişki tespit edilmemiş olup, diğer dışa dönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık ve sorumluluk alt boyutunda olumlu yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Sanat Eğitimi, Okuma Alışkanlığı, Görsel Sanatlar Öğretmeni

Abstract

The aim of this study was to explore the reading habits of prospective art teachers depending on their gender, class and personality traits. The subject group of the research consisted of 179 students (29 freshmen, 45 sophomores, 59 juniors and 46 seniors) studying Art Education in the department of Fine Arts Education at the Fatih Faculty of Education at Karadeniz Technical University. The prospective teachers participated in the research were composed of 116 females and 63 males. Research findings revealed that while female students had better reading habits than the students, there was no statistically significant difference with respect to their classes. Although the analysis of the sub-dimensions of the personality test measuring the reading habits and personality traits showed no significant correlation in terms of emotional instability; positive correlations were found in the sub-dimensions of extroversion, open-mindedness, leniency and responsibility.

Key Words: Art Education, Reading Habit, Art Teacher

¹ Yrd.Doç.Dr., Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü,
raifkalyoncu@hotmail.com

GİRİŞ

Bugün yaşadığımız çağı kimileri “bilgi çağı” kimileri de “dijital” çağ olarak ifade etmektedir. Yaşanan çağı anlamının ve adını koymanın en doğru yolu gençlerin hayatını nelerle meşgul olarak geçirdiklerine bakmaktan geçmektedir. Bugün gençlerin çoğunluğu zamanını televizyon izleyerek, bilgisayar, cep telefonu veya tabletlerle sosyal medya üzerinden gençliğin tabiriyle sörf yaparak geçirmektedirler. Buradan hareketle çağımızı dijital çağ olarak kabul eder ve bu gerçekten yola çıkarsak bugün geline noktada insanlığın sanat eğitimine her zamankinden daha çok ihtiyacı olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü sanat eğitimi uygar bireyin oluşumunda vazgeçilmez bir yere sahiptir. Yaratıcı, estetik beğeni düzeyi gelişmiş, çevresindeki zevksizliklerin farkında olan ve bunu değiştirmek için gerekli etkinlik bilincine sahip bir bireyin oluşumu çocukluktan itibaren verilen sanat eğitimiyle sağlanmaktadır. Duyarlı uygar insan, tasarlayıp düzenleyen, çevresindeki zevksizliklerden rahatsız olan, bilinçli eğitilmiş insandır(Kaya, 2007:149). J. Langbehn, kişilerin eğitiminde sanatın önemini vurgulayan, özneliği, insancılığı ön plana alan, sanatın zevki geliştirdiğini, yaratıcılığı güçlendirdiğini bireylere ruh verdiğini savunmaktadır (San, 2003: 121). Batıda çeşitli tarihsel koşullar, kültürel biçimlenmeler süresince, insanın eğitiminde sanat denen olgunun önemi anlaşılmış sanata ve sanat kültür eğitimine ilişkin dersler, eğitim dizgesi içinde, giderek daha çağdaş yaklaşımlarla, eğitimbilimsel önemi ve kültür açısından değeri kavranarak, yerini almaya başlamıştır (San,2003:9). San (1990)’a göre doğuştan gelen yaratıcılık çeşitli nedenlerle köreltilmiş olsa bile, yaşam deneyimleri ve özel programlarla yeniden kazanıla bilen, güdüle bilen ve geliştirile bilen bir yetidir. Yaratıcılık okuma becerisinin geliştirilmesiyle ivme kazanmaktadır (Gömleksiz, 2004:186).

Okumak insanların kendi aralarında önceden kararlaştırdıkları özel sembollerin duyu organları yoluyla algılanıp beyin tarafından yorumlanarak değerlendirilmesidir (Yalçın,2006:47). Akyol (2006); okumayı yazar ve okur arasındaki aktif ve etkili bir iletişimi gerekli kılan dinamik bir anlam kurma süreci olarak tanımlarken (Bozpolat,2010:412), Sever (2004: 14) ise; düşünsel bir çabayı sözcükler, cümleler, paragraflar ve metinler suretiyle anlamlandırmayı gerektiren bir düşünme süreci olarak tanımlamaktadır. Bu tanımlardan hareketle genel bir tanım yapacak olursak; okumak, iletilmek istenen bir mesajın farklı simge ve semboller ile seslendirilmesi olayı olarak tanımlayabiliriz. Karmaşık bir süreç olan okumanın fizyolojik, zihinsel ve ruhsal yönleri bulunmaktadır.Fizyolojik olarak okumak yazılı işaretleri göz yoluyla takip edip seslendirme işidir. Ayrıca bu işlem yapılırken zihinsel ve ruhsal etmenler de sürece katılmaktadır (Yalınkılıç,2007:226-227). Yılmaz (2006:2)’a

göre ise okuma yazma kişilerde bilgiyi bilimi, demokratik bakış açısını, özgür ve yaratıcı düşünmeyi geliştirici; toplumları çağdaş evrensel değerler çerçevesinde biçimlendirici ve her türlü üretimi sağlayıcı toplumsal bir olgudur. Bu toplumsal olgunun her aşamasında kişilerin kişilik özellikleri önemli birer durum olduğu da unutulmamalıdır. Bir kişinin tüm ilgi alanlarının, tutumlarının, konuşma tarzının, yeteneklerinin, dış görünüşünün ve çevresine uyum biçiminin özelliklerini içeren kendine özgü ve ayırıcı davranışlarının bütünü olarak ifade edilen kişilik, bireylerin kitap okuma alışkanlıklarını da etkilemektedir.

Dijital çağı yaşayan dünyada çağın gereksinim duyduğu donanıma sahip Görsel Sanatlar Öğretmeni yetiştire bilmek ise ancak alışlagelmiş durumların dışına çıkan, araştıran, okuyan, düşünen, irdeleyen ve eleştiren bireyler yetiştirmekle mümkün olacaktır. “Bu donanıma sahip olmanın yolu da iyi birer okuyucu olmaktan geçmektedir” (Bozpolat,2010:412).

Ülkemizde 2008 yılı itibariyle kitap okuma alışkanlığına yönelik üniversite düzeyinde yapılan araştırmalar incelendiğinde üniversite öğrencilerinin okuma alışkanlıklarını tespit etmek amacıyla yapılmış birçok araştırmaya rastlanmıştır.

Aslantürk ve Saraçaloğlu (2010) tarafından yapılan“Sınıf Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Okuma İlgi ve Alışkanlıklarının Karşılaştırılması” isimli araştırma sonuçlarına göre; kadın Sınıf Öğretmeni adaylarının ve Sınıf Öğretmenlerinin okuma ilgi ve alışkanlığı erkek katılımcıların okuma ilgi ve alışkanlığından daha yüksektir. Ayrıca araştırma bulguları katılımcıların okuma ilgisinin ve okuma alışkanlıklarının “orta” düzeyde olduğunu göstermektedir.

Demir (2009) tarafından yapılan “İlköğretim İkinci Kademe Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma” isimli araştırma sonucunda; kitap okumayı sevme, kitap okuma alışkanlığına sahip olma, gereklilik, istekli olma, etki ve yarar alt boyutlarında cinsiyet ve öğrenim görülen bölüm değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmuştur. Bütün alt boyutlarda kızların lehine bir sonuç tespit edilirken; bölüm değişkeninde Türkçe Öğretmenliği ve Fen Bilgisi Öğretmenliği lehinde anlamlı bir farklılık belirlenmiştir. Ayrıca öğrencilerin öğretim şekli, babanın eğitim durumu ve annenin eğitim durumu değişkenleri bütün alt boyutlarda istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık oluşturmamıştır.

Aslan vd. (2009) tarafından yapılan “Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi” isimli araştırmanın sonucuna göre; çalışmaya katılan kız

öğrencilerin erkek öğrencilere göre kitap okumaya ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları görülmüştür. Yapılan inceleme sonucu, bölüm değişkenine göre sadece “sevgi” alt boyutunda Beden Eğitimi Öğretmenliği ve Antrenörlük Eğitimi Bölümleri arasındaki farkın, Öğretmenlik Bölümü öğrencileri lehine istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir.

Geçgel ve Burgul (2009) tarafından yapılan “Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okuma İlgi Alanları” isimli araştırmada; öğrencilerin kitap okuma sıklıkları, kitap okuma nedenleri, kitap sayıları ve okumaya zaman ayıramama nedenlerinin cinsiyet ve sınıf değişkenlerine göre dağılımında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Özbay vd. (2008) tarafından yapılan “Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığı Düzeylerinin Karşılaştırılması” isimli araştırma sonuçlarına göre; Türkçe Öğretmeni adaylarının okuma alışkanlığına yönelik tutumlarında cinsiyet, okuma sıklığı ve süreli yayın takip edip etmeme değişkenlerine göre anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir.

Bu araştırmalar incelendiğinde Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarına veya kişiliklerine göre kitap okuma alışkanlıkların yönelik yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. Bu bağlamda Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının kişiliklerine göre kitap okumaya yönelik tutumlarının araştırılması önem taşımaktadır.

Problem Cümlesi:

Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim- İş Öğretmenliğinde okuyan görsel sanatlar öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıkları bu çalışmanın problemini oluşturmaktadır. Bu bağlamda aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

Alt Problemler:

Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı fark var mıdır?

Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı fark var mıdır?

Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığı ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Bu başlık altında araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları ve verilerin analizi yer almaktadır.

Araştırmanın Modeli:

Görsel sanatlar öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıklarının belirlenmesine yönelik bu araştırma, tarama modelindedir. “Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez” (Karasar, 2000: 77).

Çalışma Grubu

Araştırmanın örneklemini 2012-2013 eğitim- öğretim yılının güz yarısında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Fatih Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Resim-İş Öğretmenliği Anabilim Dalı’nda örgün ve ikinci öğretimde öğrenim gören 29’u (%16.2) birinci, 45’i (%25.1) ikinci, 59’u (%33) üçüncü ve 46’sı (%25.7) dördüncü sınıfta okumak üzere toplam 179 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan Görsel Sanatlar Öğretmeni adaylarının 116’sı kız, 63’ü erkek öğrencilerden oluşmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği:

Araştırmada verileri toplama aracı olarak likert tipi tutum ölçeği kullanılmıştır. Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlıkları ile kitap okumaya ilişkin tutumlarını belirlemek amacıyla Gömleksiz (2004) tarafından geliştirilen “Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutum Ölçeği”, araştırmacıdan izin alınarak kullanılmıştır. 21’i olumlu, 9’u olumsuz olmak üzere 30 maddeden oluşan ölçeğin Cronbach Alpha güvenirlik katsayısı .88 olarak belirlenmiştir. Ölçek “Sevgi”, “Alışkanlık”, “Gereklilik”, “İstek”, “Etki” ve “Yarar” olmak üzere 6 alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğe ait altı alt boyutun Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları sırasıyla .78, .73, .72, .70, .75, .79 şeklinde bulunmuştur. Elde edilen bu sonuçlar ölçeğin gerek bütün olarak, gerekse alt boyutlar açısından güvenilir bir ölçek olduğunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak geliştirilen ölçek, 21’i olumlu, 9’u olumsuz olmak üzere 30 tutum cümlesinden oluşmaktadır.

Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi:

Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT), Bacanlı, İlhan ve Aslan (2009) tarafından geliştirilmiştir. Geliştirilen ölçeğin geçerliğini sınamak için yapılan faktör analizi sonuçlarına dayanarak 50 sıfat çiftinden 40 çift belirlenmiş ve maddeler üzerinde yapılan faktör analizinde

beş boyutun SDKT'ye ait varyansın % 52.6'sını açıkladığı bulunmuştur. Geliştirilen ölçeğin dış geçerliğini sınamak için Sosyotropi Ölçeği, Çatışmalara Tepki Ölçeği, Negatif-Pozitif Duygu Ölçeği, Sürekli Kaygı Envanteri kullanılmıştır. Bu karşılaştırmalardan beklenen yönde sonuçlar elde edilmiştir. Elde edilen sonuçlar, ölçeğin geçerli olduğunu göstermiştir.

SDKT için hesaplanan iç tutarlık katsayılarının 0.73 ile 0.89 aralığında değiştiği ve en yüksek iç tutarlık katsayısının “dışadönüklük” (0.89), en düşük iç tutarlık katsayısının ise “duygusal dengesizlik” (0.73) boyutuna ait olduğu bulunmuştur. Ölçeğin iki hafta ara ile yapılan uygulamalardan hesaplanan test-tekrar test güvenilirliğine ilişkin bulgulara bakıldığında, en yüksek ilişkiyi “yumuşak başlılık” ($r=0.86$), en düşük ilişkiyi ise “deneyime açıklık boyutunun” ($r=0.68$) ortaya koyduğu bulunmuştur. Bu çalışmada da ölçeğin faktör yapısı açımlayıcı faktör analizi tekniği ile incelenmiştir. 14-17 yaş grubunda açıklanan varyansı %53.23; 19-25 yaş grubunda açıklanan varyansı %60.08 ve 26-46 yaş grubunda açıklanan varyansı %57.89 olan orijinal yapıdaki beş boyutlu ölçeğe ulaşılmıştır. Ölçeğin alt boyutlarının güvenilirliği için hesaplanan iç tutarlık katsayılarının bütün yaş grupları için 0.75 ile 0.91 aralığında olduğu sonucuna varılmıştır.

Veri Analizleri

Verilerin analizinde kitap okuma alışkanlıkları arasındaki farklılıkları cinsiyet değişkenine bağlı olarak incelemek için bağımsız t testi, sınıfa dayalı farklılıkları incelemek içinde parametrik olmayan tekniklerden Kruskal-Wallis testleri kullanılmıştır. Kitap okuma ile kişilik özellikleri arasındaki farklılıkları incelemek içinse Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı tekniği uygulanmıştır.

Bulgular ve Yorum

Yapılan analizde kız ve erkek öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları arasında anlamlı fark tespit edilmiştir ($t=2.65$, $p<.05$). Bu fark kızların puan ortalamasının daha yüksek olmasından kaynaklanmaktadır (Tablo.1).

Tablo 1. Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Kitap Okuma Alışkanlıkları Arasındaki Farklılıklar

	Cinsiyet	N	Ort	S	t	p
Kitap	Kız	116	123,94	12,65	2,65	0,009
Okuma	Erkek	63	118,32	15,13		

Farklı sınıflarda öğrenim gören öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları arasındaki farklılıkları belirlemek için ANOVA analizi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar öğrencilerin

kitap okuma alışkanlıkları arasında sınıf düzeyine dayalı bir farklılığın olmadığını ($F_{3:175}=2.65, p>.05$) göstermektedir (Tablo.2).

Tablo 2. Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Sınıf Düzeylerine Göre Kitap Okuma Alışkanlıkları Arasındaki Farklılıklar

	KT	Sd	KO	F	p
Gruplar Arası	513,659	3	171,22	0,898	0,443
Grup İçi	33351,067	175	190,578		
Toplam	33864,726	178			

Kitap okuma alışkanlığı ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkileri incelemek için yapılan korelasyon analizinde, kitap okuma ile **dışadönüklük** ($r=.19, p<.05$), **deneyime açıklık** ($r=.27, p<.001$), **yumuşak başlılık** ($r=.19, p<.001$), **sorumluluk** ($r=.17, p<.05$) arasında pozitif yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir (Tablo.3).

Tablo 3. Görsel Sanatlar Öğretmen Adaylarının Kitap Okuma Alışkanlığı İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkiler

	Değişken	1	2	3	4	5	6	Ort	Ss
1	Duygusal Denge	1						3,52	1,06
2	Dışadönüklük	,17*	1					4,95	1,32
3	Açıklık	,19**	,79**	1				5,23	1,32
4	Yumuşak Başlılık	,20**	,67**	,76**	1			5,19	1,30
5	Sorumluluk	,26**	,68**	,76**	,77**	1		5,22	1,29
6	Kitap Okuma	-0,03	,19*	,27**	,19**	,17*	1	121,96	13,79

Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın birinci alt problemi olan Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre kitap okuma alışkanlıklarına bakıldığında kız öğrencilerin kitap okuma alışkanlıklarının erkek öğrencilere göre daha iyi olduğu görülmektedir. Konuyla ilgili farklı alanlarda yapılan diğer çalışmalarda da kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla kitap okudukları belirlenmiştir. Bu araştırmanın sonuçları; Smaragdi ve Jonsson (2006), Hassell ve Lutz (2006), Yalınkılıç (2007), Korkmaz (2007), Başaran ve Ateş (2009), İşeri (2010) ve Batur, Gülveren ve Bek, (2010)'in yaptığı çalışmalarda ulaştıkları sonuçlarla örtüşmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının sınıf düzeylerine göre kitap okuma alışkanlıklarına bakıldığında, elde edilen sonuçlara göre öğrencilerin kitap okuma alışkanlıkları arasında sınıf düzeyine dayalı bir farklılığın olmadığı

ancak öğrencilerin genel anlamda okuma alışkanlıklarının iyi olduğu görülmüştür. Bu araştırmanın aksine; Batur, vd., (2010)'nın yaptığı “Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma” isimli çalışmasında, sınıf düzeyi değişkenine göre en olumlu sınıfın üçüncü sınıf, daha sonra da sırasıyla ikinci ve dördüncü sınıf öğrencilerinin olduğu görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan Görsel Sanatlar Öğretmen adaylarının kitap okuma alışkanlığı ile kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişkinin olup olmadığına bakıldığında, sıfatlara dayalı kişilik testinin alt boyutlarına göre yapılan analizde duygusal dengesizlik boyutunda anlamlı bir ilişki tespit edilmemiş olup, diğer dışa dönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık ve sorumluluk alt boyutunda olumlu yönde anlamlı ilişkiler tespit edilmiştir.

Elde edilen verilerden hareketle şu önerilerde bulunabiliriz:

Öğretmen adaylarının özellikle okumaya karşı olumlu tutuma sahip olan kız öğrencilerin mevcut durumlarını geliştirmek için ve erkek öğrencileri okumaya sevk etmek için okuma ile ilgili etkinlikler düzenlenmelidir.

Öğretmen adaylarına okuma alışkanlığının birinci sınıftan itibaren kazandırılabilmesi için farklı aktivitelerin yapılması gerekmektedir. Bunun için bölümlerde okuma odaları oluşturmak, kütüphaneleri özendirici etkinlikler yapmak mümkündür. Alanla ilgili kitapların derste öğrencilerle tartışılıp, eleştirilmesi ve yeni çıkan yayınlar hakkında öğretmen adaylarına bilgi verilmesi de okuma alışkanlığını arttırabilir.

Öğretmen adaylarının okuma alışkanlıklarını geliştirebilmek için öğrencilerin kişilik özelliklerine göre gözlenip yönlendirilmeleri sağlanmalıdır.

Unutulmamalıdır ki insan taklit ederek öğrenir. Öğrenciler için öğretim elemanları da okuma konusunda iyi birer örnek olmalıdırlar.

Kaynakça:

- Aslantürk, E. ve Saraçaloğlu, A.S., (2010). Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının okuma ilgi ve alışkanlıklarının karşılaştırılması, *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt/Vol.: 11 - Sayı/No: 1: 155–176 (2010)
- Arslan, Y., Çelik, Z., Çelik, E. (2009). Üniversite Öğrencilerinin Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Belirlenmesi. *PÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26, 113–124.
- Bacanlı, H., İlhan, T. ve Aslan, S. (2009). Beş Faktör Kuramına Dayalı Bir Kişilik Ölçeğinin Geliştirilmesi: Sıfatlara Dayalı Kişilik Testi (SDKT), *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, Bahar, 7(2), 261-279.

- Başaran, M. Ve Ateş,S. (2009). İlköğretim Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Okumaya İlişkin Tutumlarının İncelenmesi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(1),73-92.
- Batur,Z., Gülveren, H. ve Bek, H. (2010). Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma: Uşak Eğitim Fakültesi Örneği. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 3/1, 32-49
- Bozpolat,E. (2010). Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlığına İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi (Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği), *Zeitschriftfürdie Türken Journal of World of Turks*, Vol.2, No.1,ss.411-427
- Demir, T. (2009). İlköğretim II. Kademe Öğretmen Adaylarının Okuma Alışkanlıkları Üzerine Bir Araştırma (Gazi Üniversitesi Örneği). *Turkish Studies International Periodical Forthe Languages, Literature and Historyof Turkishor Turkic*, Volume 4/3, s.717-745
- Karasar, N. (2000). *Bilimsel Araştırma Yöntemi* (10.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Kaya, İ. (2007). Ülkemizde Sanat Eğitiminin Sorunları, *Atatürk Üniversitesi Sanat Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*. Sayı:11 ss.149-151
- Geçgel, H. ve Burgul, F. (2009). Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Okuma İlgili Alanları (Çanakkale Örneği). *Tübav Bilim Dergisi*. C.2, (3), Sayfa:341-353
- Gömlüksiz, M. N. (2004). Kitap Okuma Alışkanlığına İlişkin Bir Tutum Ölçeğinin Geçerlilik ve Güvenilirliği, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt:14, Sayı:2, Sayfa:185-195 Elazığ.
- Hassell,S.H. and Lutz, C. (2006). A Survey of theHabitsand Attitudes of Urban Middle School Studentstoward Leisure Reading. *Young Adult Library Services*, 39-45.
- İşeri, K.(2010). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Okuma Tutumlarının İncelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 469-487.
- Korkmaz, İ. (2007). Üniversite Birinci Sınıfta Okuyan Öğrencilerin Lise Döneminde Kitap Okuma Durumlarının incelenmesi. *EJER*,27, 127-138.
- Özbay, M., Bağcı, H. ve Uyar, Y. (2008). Türkçe Öğretmeni Adaylarının Okuma Alışkanlığına Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre Değerlendirilmesi. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 9 ,(15),s.117-136
- San, İ. (2003). Sanat Eğitimi Kuramları, Ankara: Ütopya Yayınları.
- San, İ.(1990).Resim-iş Öğretiminde Yaratıcılık, Ortaöğretim Kurumlarında Resim İş Öğretimi ve Sorunları,10-11 Mayıs1990. Ankara: TED Yayınları.
- Sever, S. (2004). Türkçe Öğretimi ve Tam Öğrenme. Ankara:Anı Yayıncılık.
- Smaragdi, U.J. and Jonsson, A. (2006). Book Reading in Leisure Time: LongTermChanges in Young Peoples' Book Reading Habits. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 50(5),519-540.
- Yalçın, A. (2006). Türkçe Öğretim Yöntemleri Yeni Yaklaşımlar. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yılmaz, Z. A. (2006). Sınıf Öğretmeni Adaylarının okuma Alışkanlığı, *İlköğretim Online*, 5(1), 1-6, <http://ilkogretim-online.org.tr>. 21.03.2013
- Yalınkılıç, K. (2007). Türkçe Öğretmen Adaylarının okumaya İlişkin Tutum ve Görüşleri. *Uluslar arası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *The Journal Of International Social Research*, 1(1), 226-241.